

ACD 1671003

datum 19 APR. 1983

CO

b.

d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BF - BC - HD

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 197650

Datum ontmoeting

Datum rapport

Volgno. Inf. rapp.

Evaluatie

één.

Betreft: Komitee tot behoud van het Westerpark.

De wijkraad van de Staatsliedenbuurt heeft vernomen dat de NS een spoorbaan wil gaan aanleggen door het Westerpark. Aangezien de buurt tegen deze aanleg is, is er een komitee opgericht tot het behoud van het Westerpark. Het correspondentieadres van het komitee is gevestigd, /Van Hallstraat 81 te Asd. Dit adres is tevens het adres van de Wijkopbouworgaan Staatsliedenbuurt.

Door het komitee zijn pamfletten in omloop gebracht. Deze pamfletten zijn verzorgd door de drukkerij

mededeling wijkraad

bijgevoegd.

-o-o-o-

UITBREIDING SPOORLIJNEN N.S. EN HERINDELING NASSAUPLEIN.

Bij het laatste Westerpark-overleg kwamen enkele zaken naar voren, welke nogal opschudding veroorzaakten.

De vertegenwoordiger van Openbare Werken deelde mede, dat B en W. reeds in september aan de Nederlandse Spoorwegen bericht hadden in principe akkoord te gaan met de aanleg van twee extra spoorlijnen op het gedeelte baanvak tussen het Westerpark en het Centraal Station. Momenteel werd gezien, zo werd gezegd, welke konsekventies deze uitbreiding voor de naastliggende buurten zal geven.

De tweede mededeling betrof het verplaatsen van de ingang van het Westerpark bij het Nassaplein in verband met een andere verkeerssituatie.

Hoewel voor beide punten de konsekventies voor de buurten nog niet overzien kunnen worden, lijkt het gewenst zo snel mogelijk te reageren. Overleg met de andere buurten is momenteel gaande. Jarenlang wordt de éne na de andere aanval op deze voor onze buurten zo belangrijke groenvoorziening ondernomen. Ons uitgangspunt zou moeten blijven: Niet één m² van het Westerpark mag gebruikt worden voor uitbreiding van het spoornet. Bovendien zal de N.S. geluidwerende maatregelen dienen te treffen om de lawaai-verlast voor parkbezoekers tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Wij willen blijven vasthouden aan een uitspraak van de toenmalige wethouder Lammers op 11 november 1975 dat de spooruitbreidingen niet ten koste van het Westerpark zullen geschieden.

Misschien moeten we nog verder gaan. De verbreding van de spoorbaan langs de Haarlemmer Houttuinen met ongeveer 9 meter is bijzonder bedreigend voor de Spaandammerbuurt en de Gouden Reael. Beide buurten zullen ons ongetwijfeld vragen solidair te zijn met een afwijzing van de extra spoorlijnen.

Ten aanzien van de herindelings van het Nassaplein lijkt achteraf de situatie minder alarmerend te zijn. De wijzigingen omvatten: 1. Ruimte scheppen voor de nieuwe bebouwing aan de kop van de De Wittenstraat; 2. De aanleg van aparte fietspaden; 3. De aanleg van een gedeelte vrije busbaan voor lijn 22; 4. Een betere aansluiting van de fietsroute Centrum naar westelijke tuinsteden via het Westerpark.

Wat betreft de geplande herindelings zou aan de Gemeente gevraagd moeten worden de capaciteit van de auto-stroken te verminderen en de kosten van de wijzigingen meer in overeenstemming te brengen met de uitgaven voor de stratenverbetering in onze buurt.

ACD

1671017

datum 19 APR. 1983

CO

b.

d.

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BFB			Bijlage(n): -1-
Afschr.:			BO: 197.664
Datum ontmoeting	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
		- 1 -	

Betreft: Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties (LONA)

Bijgevoegd het nulnummer van De Groensluier. De nieuwsbrief van het Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties. Op 26-2-83 heeft de oprichting plaats gevonden van een samenwerkingsverband van miljeugroepen op het gebied van ruimtelijke ordening. Volgens het persbericht is het doel om lokale en/of regionale actiegroepen in Nederland met elkaar in verbinding te brengen om de belangen van natuur en landschap effectiever te kunnen verdedigen. Het persbericht vervolgt met te stellen, dat de Haagse wisseling van de wacht weinig goeds belooft. Plannen voor wegen, oefenterreinen, pijpleidingen, pretparken, bochtverlèggingen en startbanen blijken zwaarder te wegen dan natuurbehoud. Het opjagen van de openbaarvervoerprijzen en het binnenhalen van plannenwerkverschaffing in de wegenbouw, -toont de tendens mens en natuur te laten betalen voor kortzichtige economische belangen. Tegenover de minachting van die 'groene vlekjes op de kaart' lijkt een krachtig verzet **hoorzakelijk**. Enerzijds als verdediging van waardevolle en kwetsbare gebieden, anderzijds als aanval op een verspillend en onrechtvaardig overheidsbeleid. Daarbij is de behoefte gebleken om naast de bestaande landelijke organisatie die zich voornamelijk bezighouden met beleidsbeïnvloeding, een landelijk overleg te vormen, waarin ook ander aktievormen aan de orde zijn. Uitgaand van de bestaande actiegroepen en nieuw op te richten basisgroepen wil het LONA overleg, uitwisseling en praktische hulp mogelijk maken. Besloten is tot het opzetten van een landelijke alarmlijst voor mensen en groepen, die in geval van terreinbezettingen e.d. zich daadwerkelijk voor het behoud van natuur en landschap willen inzetten.

Het secretariaat van LONA =

Penningmeester: **LEMMEN, Gradus** (16-12-58),
 Perskontakt : **KLOPPENBORG Jozef F.M.** (5-5-55),
                   Henk Gerritsen (020- 763261)
 Redactie : **Jos, Geriitsen en Henk Zellerer**
 Groensluier : **Maria Santman** (ngo) en **Jan Tjemme van Wieringen**
                   ZAPPEY, Liduina H.M. (29-12-52).

- - - -

einde bericht.

197.664

de groensluier

•nieuwsbrief van het

1671017

Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties.

nu/nummer feb. 83

LANDELIJK OVERLEG NATUURBEHOUD AKTIES VAN START

Zaterdag 26 februari a.s. vindt in Utrecht de oprichting plaats van een samenwerkingsverband van milieugroepen op het gebied van ruimtelijke ordening.

Het initiatief tot oprichting is afkomstig van mensen uit Utrecht, Amsterdam, Uitgeest en het Mergelland. Ons doel is om lokale of regionale actiegroepen in Nederland met elkaar in verbinding te doen brengen om de belangen van natuur en landschap effectiever te kunnen verdedigen.

De laatste maanden hebben we kunnen zien, dat de Haagse wisseling van de wacht weinig goeds belooft:

plannen voor wegen, oefenterreinen, pijpleidingen en pretparken worden uit de kast gehaald, waar vele andere zaken zijn blijven liggen.

Het opjagen van openbaarvervoersprijzen en het binnenhalen van plannen, zoals die van de commissie-Wagner (o.m. werkverschaffing voor de wegenbouw), toont een tendens, andermaal mens en natuur te laten betalen voor kortzichtige economische belangen.

Tegenover de minachting voor "die groene vlekjes op de kaart" lijkt een krachtig verzet noodzakelijk. Enerzijds als verdediging van waardevolle en kwetsbare gebieden; anderzijds als aanval op een verspillend en onrechtvaardig overheidsbeleid.

Uitgaande van bestaande actiegroepen wil het IONA overleg, uitwisseling en praktische hulp mogelijk maken: via algemene bijeenkomsten, advies en deze nieuwsbrief.

Ook wordt gedacht aan het opzetten van een landelijke alarmlijst voor mensen en groepen die in geval van terreinbezettingen e.d. zich daadwerkelijk voor het behoud van iets waardevols willen inzetten.

Zaterdag 26 februari a.s. komen we bijeen, om 12.00 uur in de Kargadoor, Oudegracht 36 te Utrecht. Iedereen die belangstelling heeft in bovengenoemde initiatieven, of aanvullende ideeën heeft, is van harte welkom.

Wanneer je meer informatie wilt hebben, of anderszins je belangstelling wilt tonen, kun je ons voorlopig secretariaat schrijven: Goede straat 33 bis, 3572 RM Utrecht of ons bellen: 030 - 710638

Initiatiefgroep IONA

LONATIES

Deze eerste "Groensluier" is gratis. Een vrijwillige bijdrage is natuurlijk welkom. Een abonnement op de volgende vier "Groensluiers" kost f 8,-. Vrijwillige bijdragen en abonnementsgelden kunnen worden gestort op de voorlopige girorekening nummer 4028060 t.n.v. Gradus Lemmen, Utrecht o.v.v. L.O.N.A. (abonnement)

DE OEVERLANDEN BLIJVEN

"De Oeverlanden Blijven" is opgericht begin '92 n.a.v. plannen van de gemeente Amsterdam voor de bouw van woningen en kantoren in de noordelijke oeverlanden van de Nieuwe Meer.

Amsterdam is niet bepaald bekend om z'n rijkdom aan natuurschoon. De Nieuwe Meer en omgeving is eigenlijk het enige gebied dat je met een beetje goeie wil een natuurgebied zou kunnen noemen. Het bestaat uit een enkele honderden hectare grote plas, omzoomd met bos en enkele natuurreservaten. Op de noordoever ervan wil Amsterdam woningen en kantoren bouwen, nota bene precies in het biologisch meest interessante deel van het gebied.

In de 50-er jaren is er na verbreding en uitdieping van de Nieuwe Meer voor zandwinning, zand in de oorspronkelijk aanwezige polder gestort, waarna het gebied aan zichzelf is overgelaten. Dat heeft na ca. 25 jaar geleid tot een bijzonder gevarieerde flora en fauna, die tot in de wijde omgeving van Amsterdam uniek genoemd mag worden. Uit een onderzoek naar de plantegroei door de Universiteit van Amsterdam is gebleken dat er op ca. 23 hectare zo'n 270 plantesoorten voorkomen, waaronder tientallen zeldzame. Door de aanwezigheid van zeldzame plantegemeenschappen is het gebied zelfs landelijk van betekenis. Hoe komt Amsterdam nu op het idee om zo'n uniek gebied van de kaart te vegen voor een dubieus woningproject en een groot kantorenkompleks? Dubieus, omdat de ligging van het gebied erg geïsoleerd is, en het aantal woningen (700) te gering is voor voorzieningen als winkel of 'n school, en de dichtsbijzijnde voorzieningen op 2 km afstand liggen. Dubieus, omdat er nogal wat geluidsoverlast is van rijksweg 4, die vlak langs het gebied loopt. Dubieus, omdat een gemeentelijke commissie in 1930 vaststelde dat woningbouw in de noordelijke oeverlanden niet wenselijk was, en er tot 2020 nog voldoende andere locaties in de stad waren om in de

moerasmelkdistel

woningbehoefte te kunnen voorzien. De bestemming van het Nieuwe Meergebied is al vanaf 1935 groen en recreatie, maar pas vanaf 1976 begint de gemeente zich voor het gebied te interesseren en krijgt het gebied de hoognodige wettelijke bescherming. In 1979 vertelt wethouder v.d. Vlis aan de gemeenteraad dat de dienst Groenvoorzieningen bezig is met het opstellen van een beheersplan. Intussen speelt in de Wibautstraat de Ballast-Nedam affaire: De actiegroep "Wiebouw" verzet zich met succes tegen de bouw van een kantorenkompleks op het voormalige Ballast-Nedamterrein door bouwgiant WILMA; de rechter beveelt WILMA de bouw stop te zetten; WILMA geeft vervolgens de gemeente de schuld en dient een schadeclaim in van f 13.000.000. Na onderhandelingen tussen wethouder Schaefer en WILMA wordt in juni '80 de volgende "minnelijke schikking" door de gemeente aanvaard: WILMA mag toch een kantoor bouwen aan de Wibautstraat, zij het iets kleiner dan het vorige, en mag bovendien 35.000 m² kantooruimte realiseren in de Riekerpolder, een terrein dat aan de Oeverlanden grenst. Nadat in januari '81 het rapport van de eerder genoemde gemeentelijke commissie door de gemeenteraad is aanvaard (waarin dus stond dat er in de oeverlanden niet gebouwd moest worden) lekt in mei '81 een bouwplan voor de oeverlanden uit, opgesteld en uit te voeren door ....

WILMA. Behalve woningen moet er in de oeverlanden en Riekerpolder samen ca. 140.000 m² kantoorruimte komen, in '82 wordt dat zelfs verhoogd tot 200.000 m². (Er staat op het moment ca. 200.000 m² kantoorruimte leeg in Amsterdam!) In december '81 worden de plannen officieel gepresenteerd.

VERZET

Er is in het afgelopen jaar veel verzet tegen de bouwplannen gekomen. Door tal van organisaties op het gebied van natuur, milieu en recreatie, maar ook op het gebied van woningbouw worden de plannen gekraakt. Na eindeloos gepraat, waarbij blijkt dat ook de politieke partijen niet gelukkig zijn met het plan, gaat de gemeenteraad op 1 dec. '82 toch in principe akkoord. Alleen de oppositie (PSP, PPR, VVD) stemt tegen. Een echte afweging tussen woningbouw en natuurbehoud is niet gemaakt. Daar gaat het in feite ook niet om. Van de woningnood wordt in dit geval dankbaar gebruik gemaakt om te verdoezelen dat het om een kantoorbouwproject gaat, dat dient om een enorme schadeclaim kwijt te raken. Omdat 2 kopstukken van de PvdA (v.d. Vlis en Schaefer) er hun nek voor hebben uitgestoken gaan de akkoordpartijen in de raad (PvdA, CDA, CPN, D'66) overstag, al beseft iedereen dat het om een stedenbouwkundige giller van de eerste orde gaat. Het definitieve besluit is echter nog niet gevallen, en het verzet tegen de plannen wordt sterker, ook binnen de akkoordpartijen.

VERLOEDERING EN HERSTEL

In het gebied is een grondoverslagplaats aanwezig van de dienst Groenvoorzieningen en er is in het verleden wel eens wat zand en puin gestort, zoals gebruikelijk in een onbeheerd gebied vlak bij de stad. Echt storend was het echter nooit. Tot 1981. Toen werd het terrein opengesteld voor auto's en verschenen er overal hopen puin en grond. De gemeente liet zich daarbij niet onbetuigd: men dumpte reusachtige bergen onbruikbare blauwe klei midden in een van de mooiste delen van het gebied, en het stortte enorme hoeveelheden puin.

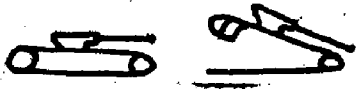

Inmiddels is de gemeente opgehouden met storten, nadat we met een proces hebben bedreigd, en is een heleboel puin en afval er weer uitgehaald. Ook is het gebied weer afgesloten voor autoverkeer. Omdat de gemeente het terrein verder niet wil onderhouden, zijn we maar begonnen het in eigen beheer te nemen. Op 29 januari j.l. hebben ca. 150 leden en sympatisanten van de actiegroep een deel van de oever van de Nieuwe Meer schoongemaakt en er is een groot stuk rietland gemaaid. Op de zondagen 4 en 27 maart a.s. gaan we daarmee verder, en ook daarna willen we ideeën ontwikkelen om het gebied verder op te knappen. Door deze ongebruikelijke manier van "burgelijke ongehoorzaamheid" krijgen we veel sympathie van de bevolking in de buurt, die ziet dat we ons niet alleen verzetten, maar ook de handen uit de mouwen willen steken. Over eventuele terreinbezettingen, blokkades en matpartijen met de ME maken we ons voorlopig niet druk: de oeverlanden blijven immers.

De Oeverlanden Blijven
 Postbus 55611 Amsterdam
 Postgiro 5417345 t.n.v. D. v.d. Helm
 tel. algemeen - 020 - 243464
 persgroep - 020 - 729252
 * 020 - 763261
 beheersgroep - 020 - 199883

De actiegroep heeft een lijvig rapport gemaakt; het kost 7,50 inclusief portokosten, en is te bestellen op giro 5417345 tnv D v.d. Helm. Voor 10,- wordt U donateur, en abonnee van "Aan de oevers van de stad".

LAUWERSMEERAKTIE

Najaar 1980, de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van een militair oefenterrein in de Lauwersmeer zijn begonnen. Is het al te laat?

Begin 1983, de aanbesteding van het werk heeft plaatsgevonden, de totale inrichtingskosten worden geschat op 2 à 300 miljoen gulden. Er wordt druk gewerkt aan (hoofd)-drains, oefenheuvels etc. Is het te laat om actie te voeren? De bestuurders in Den Haag twifelen nog steeds aan de technische uitvoerbaarheid en de wenselijkheid van

een oefenterrein, waarvoor zo'n irraai stuk natuur opgeofferd moet worden. Toch rolt de defensiemachine door. Zoals gebruikelijk holt de besluitvorming achter de inmiddels al uitgevoerde werken aan. Waarom? Uit rapporten van de Rijksdienst IJsselmeerpolders en ingenieursburo DHV valt te konkluderen dat de Marnewaard nauwelijks geschikt te maken is als oefenterrein. De geluidsoverlast zal enorm zijn; geluidswerende maatregelen zullen volgens TNO nauwelijks helpen. Het gebied zal zijn waarde voor de recreatie grotendeels verliezen, een tegenslag voor de streek. De Lauwersmeer is een jong maar uniek natuurgebied. Uniek omdat de natuur hier vrij haar gang heeft kunnen gaan, en waar kan dat nog in Nederland? Het argument werkgelegenheid is een valse voorstelling van zaken. De horeca en de middenstand verwachten misschien iets aan het leger te verdienen, maar dat zal niet opwegen tegen de verliesposten die ontstaan door het wegblijven van recreanten en de leegloop van de streek. Voor veel mensen zijn het m.n. anti-militaristische overwegingen die defensie ongewenst maken in het Lauwersmeergebied.

Het is voor de bevolking van heel Nederland van het grootste belang dat we alsnog door middel van een massale actie, inspraakprocedures en bezwaarschriften Defensie een halt toeroepen.

28 en 29 mei a.s. wordt er in en rond het Lauwersmeergebied een grote manifestatie gehouden tegen de aanleg van het oefenterrein.

Het wordt een landelijke actie, een groot aantal organisaties en personen hebben zich in een platform verenigd om deze manifestatie voor te bereiden. Er wordt gedacht aan plaatselijke demonstraties, fietstochten, een cultureel programma, een kinderprogramma, natuurtochten, het oprichten van een monument door kunstenaars, de premiere van een Lauwersmeerfilm, een tentekamp, zeilschepen en woonbotendemonstraties etc. De volgende platformvergadering om dit alles voor te bereiden wordt gehouden op 9 maart a.s. in zaal de "Roskam" te Buitenpost (Frl) aanvang 20.00 uur.

Belangstellende organisaties en personen kunnen inlichtingen krijgen bij Klaas ten Have, Hoofdstraat 62, Houwerszijl (05957 - 2187) en Annette v.d. Post, v.d. Brielweg 2, Uirum (05956 - 1953).

RED PARK TER WORM

Volgens een enquête, die is uitgevoerd door het Instituut voor Telefonisch Marktonderzoek, is 66% van de Heerlenaren tegen een pretpark op het landgoed Ter Worm. De ANWB en de FNV spraken zich uit tegen het pretpark. Ruim 6000 mensen demonstreerden op 22 januari j.l. in een voor Limburgse begrippen uitzonderlijke demonstratie, tegen het pretpark.

45.000 Mensen ondertekenden een petitie tegen de pretparkplannen. Zelfs de fractievoorzitter van het CDA in Heerlen (de grootste partij), J. Goyen-verwachte dat de leden van zijn partij na de demonstratie de plannen voor het pretpark zullen afwijzen. Op 31 januari j.l. blijkt dat de heer Goyen bij zijn uitspraak even vergeten was dat zijn partij ook nog een aantal zeer rechtse jongeren kent, die anno 1993 niet aarzelen de laatste restjes Heerlense natuur op te offeren aan de OGDN-grondmaffia. Tijdens de CDA-ledenvergadering werden er twee moties aangenomen: één voor en één tegen het pretpark. Deze maand zal de Limburgse partijtop een hele vergadering wijden aan de verrechtsing

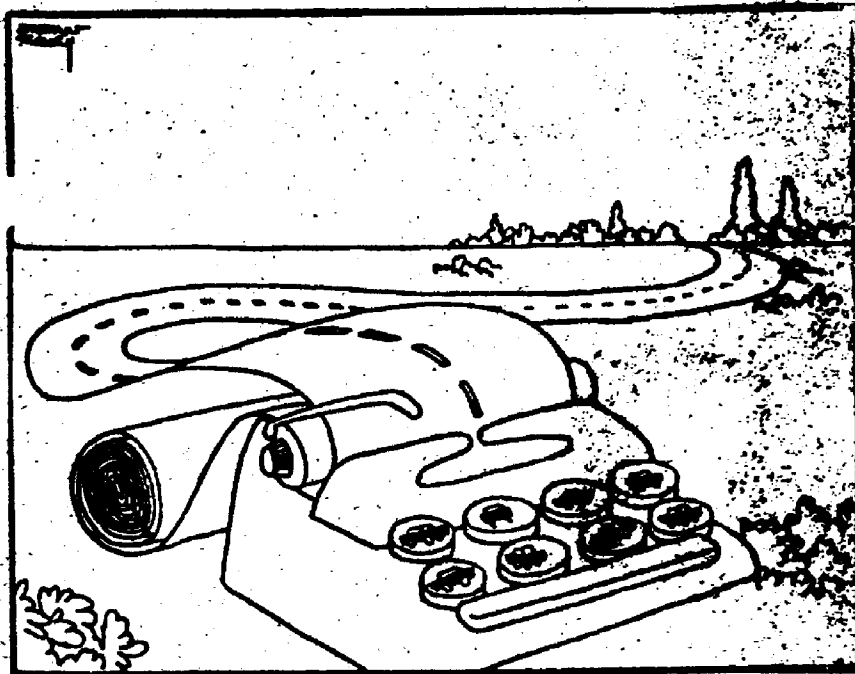
van de CDA-jongeren.
Voor de laatste informatie rond het
pretpark was tijdens het maken van
deze nieuwsbrief geen contact met

Limburg mogelijk. Een paar dagen per
jaar is namelijk heel Limburg pret-
park en is niemand aanspreekbaar.
Karnaval dus. Nu moeten we maar even
afwachten!

BOEKBESPREKING

BESLUITVORMING EN RIJKSWEGENAANLEG

Auteur: Sybren C. de Hoo
Uitgave: Sociologisch insti-
tuut RU Leiden, 1982
pp. 99, niet op kringloop-
papier
Prijs: f 15,- (incl. porti)
te bestellen bij het Socio-
logisch Instituut, Stations-
plein 242, 2312 AR Leiden,
tel. 071-148333, tst. 3156
(mevr. A.v.d. Kolk), beta-
ling na ontvangst)

Wie de aanleg van een rijksweg
wil verhinderen, ziet zich al
snel gekonfronteerd met een
wildernis van plannen en schema's
die aanleg van zo'n weg schijnen
te rechtvaardigen. Het boekje
"Besluitvorming en Rijkswegen-
aanleg" weet deze papieren wil-
dernis heel aardig te schoffelen:
verkelijk alle stadia van besluit-
vorming en bijbehorende procedures,
vergunningen en inspraakmomenten
komen aan bod.

Een groot deel van het boekje be-
staat uit het schetsen van de
procedurele aspecten van besluit-
vorming rond rijkswegenaanleg.
Toch is het niet bedoeld als in-
strument tot vertraging van aan-
leg; de procedures worden zo uit-
voerig behandeld, omdat zij zo-
wel strijdperk als neerslag zijn
van twintig jaar maatschappelijke
strijd. Deze wordt vrij schets-
matig behandeld; wel duidelijk
naar voren komt de breuk die on-
streeks 1970 plaatsvindt. In de
zeftiger jaren werd uit naam van
de democratie versnelde aanleg
van het rijkswegennet geëist, en
inderdaad werd daartoe vanaf 1965

het pad structureel en financieel
(invoering Rijkswegenfonds) ge-
baand. Juist op het moment, dat
Rijkswaterstaat een vrijbrief tot
in de oneindigheid lijkt te krij-
gen voor het platwalsen van Ne-
derland, geeft de miljeubeweging
haar eerste tekenen van leven.

Vanaf 1970 wordt uit naam van de
democratie het behoud van landschap-
pelijke waarden geëist; gaandeweg
gekoppeld aan eisen t.a.v. een ge-
integreerde verkeers- en vervoers-
planning.

Van integratie op dat gebied is nog
bijster weinig sprake. Wel is in de
zeventiger jaren op velerlei wijze
getracht kritiek en verzet te inte-
greren in het besluitvormingsproces.
Inspraak als stopmiddel tegen de af-
brokkeling van legitimiteit. Een
citaat uit een interne notitie van
Rijkswaterstaat, directie Noord-Bra-
bant, oktober 1978: "Op 26 oktober
a.s. wordt een proefvoorlichting
gehouden als voorbereiding op de
publieksvoorlichting m.b.t. de pro-
blematiek rond rijksweg 69. Het is

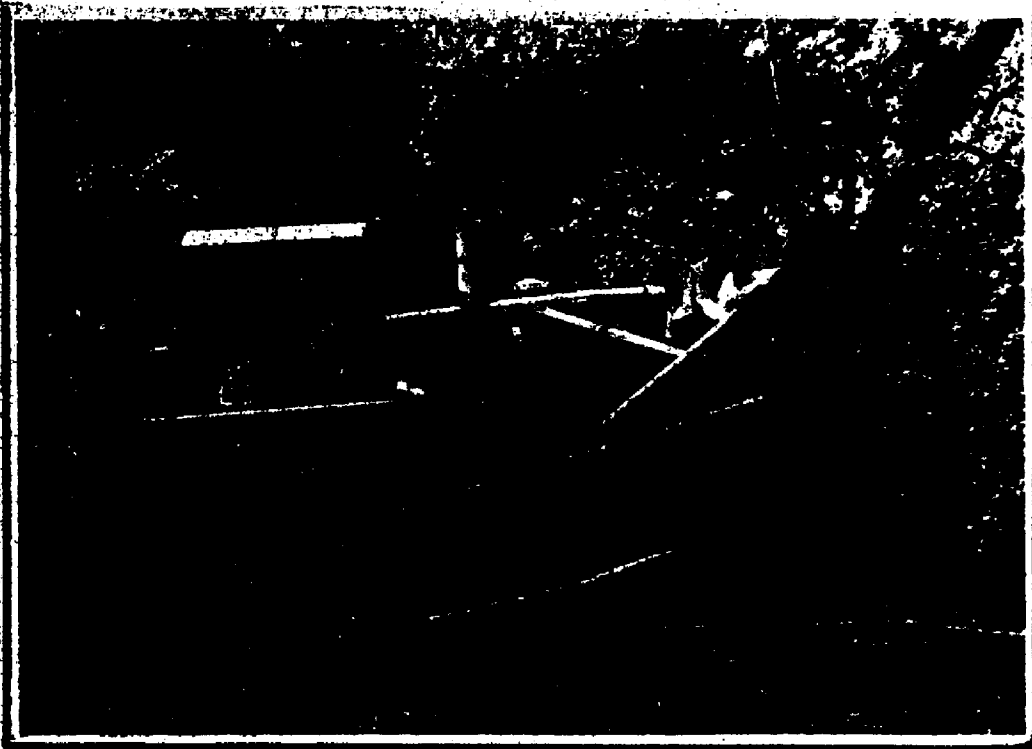

noodzakelijk dat voldoende en kritisch publiek aanwezig is dat zich kritisch ten aanzien van de tracé-problematiek opstelt." De strijd is onvermijdelijk; dus kiest Rijkswaterstaat voor het integreren van inspraak binnen haar grenzen en normen, wordt men zelfs opgewekt tot kritiek; deze wordt getolereerd in zoverre zij tot grotere legitimiteit van het uiteindelijk besluit kan leiden.

De nadruk op de procedurele zijde drukt de inhoudelijke kant, en een mogelijke analyse van het machtsspel

wat in de kantlijn. Het sociologisch uitgangspunt heeft bovendien op sommige plaatsen tot resultaat, dat soms eerder de sociologische begrippen dan de besluitvorming rond aanleg van rijkswegen het onderwerp van uitleg is. Kleine kanttekeningen bij een projekt dat nog gaande is: een meer inhoudelijke uitwerking is in voorbereiding.

Jos Kloppenberg

Verschenen: AMELISWEERD-krant 11/12 met o.m.

- weg met begrotingstekort
- rijkswaterstaat overtrad kapvergunning
- overzicht van werkzaamheden
- week van bezettingen en Kappen
- het recht van de sterkste
- gaat Bunnik eronder door?

Te bestellen door overmaken van f 2,30 op giro 4056570 t.n.v. penningmeester van Amelisweerd te Utrecht, onder vermelding van Amelisweerdkrant 11/12. Wanneer je f 5,-- overmaakt, kun je lid worden van de vereniging en dan krijg je minimaal 4 nummers per jaar toegestuurd.

Uitgeverij Maas- en Mergelland is gevestigd op het met afgraven bedreigde Plateau van Margraten.
Velen knaagden reeds aan de kalkflanken van het Plateau: het gehucht 't Rooth verdwijnt meter na meter in een enorm vijftig meter diep gat.

Maas- en Mergelland wil meer zijn dan een producent en verkoper van boeken:

In onze Margratense Milieureeks leggen wij iets van onze liefde voor het Plateau van Margraten, onze bezorgdheid voor een vuile Maas- waarvan de Rotterdammers onder U moeten drinken- , onze bezorgdheid voor verstoorde Wadden en onze boosheid over de vervuiling van de Wereldzee.

Ons eerste produkt is een bewerkte wandelgids, die uitgegeven wordt in samenwerking met de Aktiegroep Behoud Margratenplateau:

J. de Wit (Broeder de Wit):

Wandelingen in het Plateau van Margraten.

ISBN 90 6591 101 4, Offset, Geïllustreerd met 2 pentekeningen en 5 kaartjes, 24 pag. DIN A5. Partic. prijs: f 5,00.
De opbrengst komt na aftrek van de kosten ten goede van de Aktiegroep Behoud Margratenplateau.

In de Margratense Milieureeks hebben wij nog twee boeken gepland met regionale achtergrond:

De Ruigoord bij Amsterdam.

Meter na meter wordt het Margratense gehucht 't Rooth opgeslokt door de mergeexploitant.
Een fotoboek op formaat 20 bij 20 vertelt U over de verdwijnende en verdwenen schoonheid van een gehucht, dat werd afgeschreven als het gehucht Ruigoord bij Amsterdam.

Verschijning: Voorjaar of Zomer 1983. Part. prijs: f 25,00.
Auteurs: Redaktie Cemintgazet, Valkenburg/ Margraten.

De Ruigoord bij Amsterdam.

Gepland 1983.

Ons Postadres is:

Uitgeverij Maas- en Mergelland,
Postbus 11,
NL-62 69 ZG Margraten.
tel.: 04458-1652.

of:

Uitgeverij Maas- en Mergelland,
Antwoordnummer 21603,
6230 XB Maastricht.

Stichting wil geen nieuwe wegen meer

Milieugroepen openen strijd tegen autoweg door duinen

Van onze correspondent

TILBURG — Een autoweg door de Drunense en Loonse Duinen zal grote schade aanrichten aan het milieu. Aldus H. Kraal van de stichting Brabantse Milieu Federatie (BMF). De stichting is een van de vijf milieugroeperingen die sterk gekant zijn tegen de plannen voor zo'n nieuwe autoweg door de duinen.

De protesten komen na de vaststelling van een gedeelte van het tracé van Rijksweg 62 door het toekomstige nationale park De Loonse en Drunense Duinen in Midden-Brabant.

De vijf groeperingen zijn bij de Kroon in beroep gegaan tegen de bestemmingsplannen van de gemeenten Waalwijk, Loon op Zand en Sprang Capelle.

Het tracé van Rijksweg 62 is volgens Rijkswaterstaat vooral bedoeld om de groeiende verkeersstromen van en naar het recreatiepark De Efteling te kunnen verwerken. Daarnaast moet de nieuwe weg een einde maken aan bestaande verkeersonveilige situaties. Het is de bedoeling dat het noordelijke gedeelte van Rijksweg 62 (een omleiding rond Waalwijk) en het zuidelijk gedeelte (doorzijding van het natuurgebied bij Loon op Zand) met elkaar worden verbonden door een derde tracé, in open gebied bij Sprang Capelle.

Autoweg

Gedwongen door geldgebrek heeft Rijkswaterstaat de rijksweg afgevoerd van het rijkswegenplan. De weg wordt nu als autoweg opgevoerd. Na de aanleg zal het rijk de weg overdragen aan de provincie. Het gedeelte onder Waalwijk moet in 1987 klaar zijn. Het gedeelte door het natuurgebied zal niet eerder dan 1992 worden aangelegd.

Volgens BMF-medewerker is de noodzaak van een stuk autoweg door

de Loonse en Drunense Duinen niet ongetoond. Hij voorziet grote schade aan het milieu: „Het zou betekenen dat ruim elf hectare bos moet worden gekapt en dat circa dertig hectare van de Loonse en Drunense Duinen wordt afgevoerd”. Schadelijk is volgens Kraal ook dat de weg de eigenlijke Loonse en Drunense Duinen en hun westflank gaat scheiden. „Belangrijke ecologische relaties in dit natuurgebied zullen onherroepelijk worden verstoord,” aldus Kraal.

Het natuurgebied Loonse en Drunense Duinen is ruim zeven kilometer lang en ruim twee kilometer breed. Het ligt ten noorden van Tilburg tussen Loon op Zand en Kantshouval. Behalve uit sandverstuivingen bestaat het gebied uit grote stukken loof- en dennenbos. Het is eigendom van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten.

Alternatief

De Brabantse Milieu Federatie vindt dat Rijkswaterstaat onvoldoende heeft gekeken naar een alternatief dat volgens Kraal rekening houdt met de ecologie van het gebied. Dit alternatief gaat uit van de bestaande weg en de aanleg van een parallelweg. Daardoor is een scheiding van langzaam- en snelverkeer mogelijk.

De milieugroepen verwijzen Rijkswaterstaat te hoge groeicijfers te hebben gehanteerd voor de toekomstige verkeersintensiteit. Nieuwe cijfers zouden lager uitvallen. Een woordvoerder van het ministerie van Verkeer en Waterstaat: „Wij hebben die laatste cijfers niet. Maar ook met een paar honderd auto's minder schept de huidige weg capaciteitsproblemen”.

Kraal meent dat alleen op topdagen voor De Efteling de verkeersstroom te groot is. Hij ziet geen enkele noodzaak om naast de bestaande tweebaanweg een vierbaanweg aan te leggen. Hij pleit ervoor het aangebragen alternatief uit te bouwen tot een vierbaanweg, indien de huidige weg per se moet worden uitgebreid.

Van een medewerker
AMSTERDAM — De Stichting Structuuronderzoek Bouwnijverheid (SOB) wil dat de aanleg van wegen in Nederland wordt bevroren. De gelden die daardoor vrijkomen zouden besteed moeten worden aan de verbetering van het vervoer over water en per spoor.

De SOB adviseert dit in een rapport aan de ministers van ruimtelijke ordening en van economische zaken. De onderzoekers menen dat het spoorwagennet, dat in de jaren dertig dank zij overheidssteun meer dan zestig kilometer lang was, nu terug is op het peil van 1880. Zij stellen dat van het voornemen van het ministerie van verkeer en waterstaat om het massaal autogebruik terug te dringen, nog maar weinig in de praktijk is gebleven.

Er wordt jaarlijks door de landelijke overheid bijna een half miljard uitgegeven aan uitbreiding van het wegennet. Voor uitbreiding van het spoorwagennet staat voor 1983 279 miljoen gulden ter beschikking, terwijl voor verbetering van het vaarwagennet slechts 23 miljoen is uitgebroken.

De Stichting Structuuronderzoek Bouwnijverheid meent dat het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor dient te geschieden in plaats van over de weg en dat de binnenvaart de voorkeur moet krijgen boven het vrachtwagenverkeer.

In het rapport pleit de stichting voor het bevroren van de wegenbouwprojecten zoals de weg door het bos van Amelsveerd en de voltooiing van de ringweg rondom Amsterdam.

KEUS TUSSEN TRACÉ LANGS WEST- OF OOSTOEVER VAN MAAS

Volkscrant 8 jan '83

Limburg vreest aanleg Rijksweg

Van onze correspondent

ROERMOND — De meest inrijpende verandering in het vord- en Middenlimburgse landschap wordt ongetwijfeld de rijksweg 73. Deze weg die een zorgaande verbinding vormt van omeer naar Maasbracht luisrt naar de naam de ruggegraat in Limburg. Tegenstanders betelen hem liever als hyena die zich voedt met natuurgebieden. Vooralig minister Zeevalking voordeelde reeds dat de problemen van melisweerd „slechts een peulehilletje vormen,” vergeleken met de inbreuk op het landschap oor de R 73.

De knelpunten spitsen zich toe op het acé Venlo-Maasbracht. Rijkswateraat directie Limburg werkte hiervoor verschillende varianten uit, die echter avoldoende bleken. Het huiswerk moet daarom worden overgemaakt. Acegroepen vrezen dat daarbij onvplende aandacht wordt geschonken aan e milieuvriendelijke routes. Zij worden aarin gesteund door een aantal leden an de Commissie Overleg Wegen, de OW. Deze commissie ondersteunt de aad van de waterstaat die de minister iteindelijk adviseert over de tracé-keue.

De Nederlandse spoorwegen, die zich n het verleden actief bemoeide met de roblematiek met de rijksweg, heeft het rijdgewoel stilletjes verlaten. Eerdere oornemens van de NS om het baanvak oermond-Nijmegen te elektrificeren n te verduubelen worden nu als „onogelijk” betiteld.

Bij de vaststelling van het tracé voor e ruggegraat van Limburg spelen loka-e belangen een grote rol. Zo kampen de

gemeente Venlo en Roermond met interne verkeersproblemen die door de komst van een nieuwe rijksweg op een goedkope manier kunnen worden opgelost. Daartoe moet het tracé tussen beide gemeenten wel via de oostelijke Maas-oever lopen. Venlo krijgt daarmee een nieuwe Zuiderbrug en Roermond een goede omsluiting van de rondweg. De Kamers van Koophandel, de gemeente en de provincie dringen er sterk op aan dit weggedeelte daadwerkelijk via de oostoever te laten lopen. Daarin schuilt het conflict met de milieuo-organisaties. Een oostelijk tracé doorkruist natuurgebieden en woonkernen.

Waarde

Milieugroepen hebben zich verenigd in de stichting Nationaal Landschap Midden-Limburg. Ze worden niet zo getimponerd door het verwachte economische uitstralings-effect van de ruggegraat van Limburg. Twijfels bestaan ook bij de verkeerstoename zoals die door Rijkswaterstaat is becijferd. Verder wordt over deze dienst opgemerkt dat de energie die is gestoken in het uitdokteren van tracés op de oostoever heel wat groter is dan de aandacht voor de west-oever. „Rijkswaterstaat” sluit daarmee wel erg nauwgezet aan op de politieke en economische belangen, maar vergeet de landschappelijke waarde,” is het verwijt.

Over die bewuste oost-oever is onlangs een advies verschenen van de natuurbeschermingsraad aan de minister van Landbouw en Visserij (vroeger adviseerde de raad CRM). De natuurbeschermingsraad oordeelt vernietigend over die nieuwe weg ten oosten van de Maas. De afstand tussen de rivier en de Duitse grens bestaat hier vaak slechts luttele kilometers. Wanneer door deze smalle strook een nieuwe weg moet worden aangelegd betekent dat onherroepelijk dat de dalen van de Roer en de

Swalm wordt doorkruist. „En die behoren tot de meest waardevolle beekdalen van ons land en verre omgeving,” aldus het rapport.

„In het gebied komt een aantal waardevolle en kwetsbare diersoorten voor, dat in het voortbestaan bedreigd wordt bij de aanleg van een rijksweg door hun biotopen.” De natuurbeschermingsraad denkt daarbij aan dassen, steenmarters, wilde zwijnen en diverse soorten padden, salamanders, hagedissen, slangetjes en dergelijke. Verder merkt de raad op dat een landelijke nota in een structuurschema deze oost-oever aanduidt als potentieel nationaal landschap Midden-Limburg. „Wanneer niettemin wordt besloten tot de aanleg van de Rijksweg 73 moet uit oogpunt van natuur- en landschapsbescherming gekozen worden voor een oplossing ten westen van de Maas,” concludeert de natuurbeschermingsraad. Dit advies echter staat haaks op het economische belang van de regio waarbij op de achtergrond de lokale verkeersproblematiek van Venlo en Roermond een belangrijke rol spelen.

Op de oost-oever wonen meer mensen en bestaat meer industriële bedrijvigheid.

Twee-baans

In april 1982 hakte toenmalig minister Zeevalking deels de knoop door over het tracé. Het ongeveer 35 kilometer lange baanvak Boxmeer-Venlo werd definitief vastgesteld. Met de bouw zou voor 1990 worden begonnen. Voorlopig komt hier een twee-baans autoweg met uitbouw mogelijkheden tot een autosnelweg. De minister week hierdoor af van het advies van de Raad van Waterstaat (zie tekening) die voorstelde het tracé na Venlo verder te laten lopen via de oostelijke Maasoever.

Rijkswaterstaat kreeg conform het advies, opdracht van de minister nieuwe tracé-varianten op de oostelijke Maas-oever vanaf Swalmen nader te bestuderen. Voor dat gebied had de Rijkswaterstaat drie mogelijkheden uitgestippeld. Daar wordt nu dus een vierde aan toegevoegd, de zogeheten spoorwegvariant. Dit omdat de weg gedeeltelijk parallel loopt met de spoorlijn Roermond-Venlo.

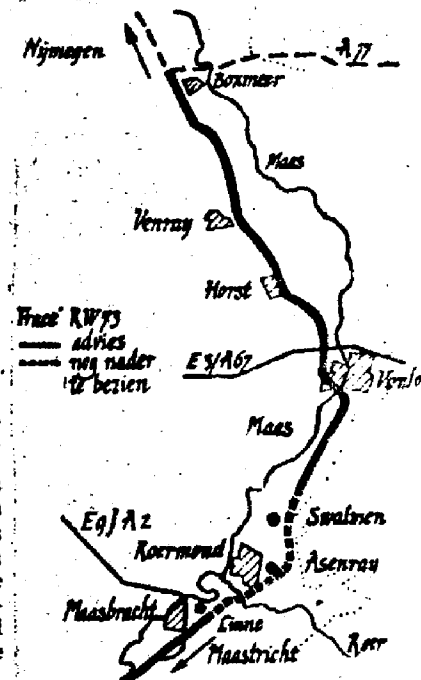
Om deze variant mogelijk te maken is veel water in de wijn gedaan wat tevens de merkwaardige bochten en kronkels verklaart. Milieubeschermers geven ook dit plan echter een onvoldoende waarbij wordt opgemerkt dat de spoorwegvariant woonwijken van Roermond doorkruist en dat betekent een verdere aantasting van het leefmilieu.

Bij de nieuwe variant is geen rekening gehouden met bestaande normen en richtlijnen die gelden voor autosnelwegen. Daarom vindt de stichting Nationaal Landschap Midden-Limburg dat ook de mogelijkheid van een weg op de west-oever moet worden herzien, waarbij de normen en richtlijnen ook soepeler moeten worden gehanteerd. Dat levert volgens de stichting de milieuvriendelijkste noord-zuid verbinding op.

Zoiets komt opnieuw neer op extra huiswerk voor Rijkswaterstaat.

„Als er een behoorlijke afweging komt tussen de belangen van woon- en leefmilieu, verkeersproblematiek en economische belangen dan moeten goede varianten op beide oevers met elkaar worden vergeleken”, vinden de milieugroepen. Voor 24 januari zal minister Smit-Kroes van Verkeer en Waterstaat Kamervragen beantwoorden. Daaruit zal blijken of Rijkswaterstaat de varianten voor de west-oever opnieuw zal gaan bestuderen.

GEERT JAN DRIESSEN

Het advies-tracé voor Rijksweg 73 van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (boven) en een luchtopname van de meanderende Swalm bij het buurtschap Wieler (rechts).

Utrecht toch voor aanpassen rijksweg 222

Door onze correspondent

UTRECHT, 25 jan. — Een meerderheid van het college van B en W van Utrecht heeft zich tegen de aanleg van rijksweg 27 door Amelisweerd gekeerd. Het college schaaft zich daarmee achter de alternatieve oplossingen die de actiegroep Vrienden van Amelisweerd heeft aangedragen.

„Dat blijkt uit een ontwerpbrief van het college aan de Raad van State. Daarin staat „dat de nieuwe verkeersprognoses aanleiding zijn om te bezien in hoeverre aanpassing van rijksweg 222 een betere oplossing zal zijn dan de aanleg van rijksweg 27-midden”.

De ontwerpbrief zou het gevolg zijn van de aanwezigheid van twee verklaarde tegenstanders van de weg in het college. Mar Dekker (raadslid voor de PPR): „Ik denk dat wethouder Kernkamp (D'66), Van Willigenburg (VVD) en wethouder Van Hassel (PvdA) in het college hun invloed hebben aangewend. Een meerderheid in het college is nu tegen de aanleg van de weg. Dat was in het verleden ook wel zo, maar toen waren B en W voor.”

Volgens PvdA-woordvoerder Barrie de Vos conformeert het college zich alleen maar aan een uitspraak van de Raad uit het verleden. De Vos: „De Raad van State heeft gevraagd of het gemeentebestuur nog eens haar standpunt mitoen wil zetten.”

reconstructie

„Een reconstructie van rijksweg 222 hoeft volgens de actiegroep Vrienden van Amelisweerd geen vertraging van jaren te betekenen, omdat alle veranderingen en aanpassingen binnen het bestemmingsplan van de gemeente Utrecht vallen. De gemeente heeft dit in haar brief bevestigd en zich achter de oplossing van de Vrienden gesteld.

Wel schrijven B en W dat de alternatieve oplossing kwalitatief niet vergelijkbaar kan zijn met de aanleg van rijksweg 27-midden. „Het sparen van een natuurgebied wordt van meer belang geacht dan een hoge kwaliteitsein voor het wegverkeer, hoewel een lagere kwaliteit wellicht tot gevolg heeft dat het verkeer wat minder snel kan worden verwerkt. Behoud van Amelisweerd is deze prijs waard”, aldus het college.

Tevreden

Ben Papendorp, lid van de actiegroep Vrienden van Amelisweerd, toont zich zeer tevreden met het standpunt van het Utrechtse gemeentebestuur. „Het is voor het eerst in de geschiedenis van de acties rond Amelisweerd en de aanleg van rijksweg 27 dat B en W zich zo duidelijk uitspreken. Het college heeft het standpunt van de Raad van State overgenomen die al sinds 1977 tegen de weg is. Het is natuurlijk wel een lachertje dat ze met dat standpunt komen nu het bos al plat ligt. Maar ze geven wel aan dat de mogelijkheden in ons rapport De andere weg heel reëel zijn”.

In de herzieningsaanvraag van de actiegroep die eind september bij de Raad van State werd ingediend, worden een zestal argumenten aangedragen die de grond onder het besluit om de weg aan te leggen, vandaan halen. Zo wijzen recente verkeerstellingen van Rijkswaterstaat uit dat het verkeer op rijksweg 222, de verbinding tussen het verkeersplein Oudenrijn en Amersfoort en Hilversum, en tevens de weg die door rijksweg 27 moet worden vervangen, is afgenomen.

Zo reden er in 1979 nog gemiddeld 68.000 auto's en motoren over rijksweg 222, in 1981 waren dat er 67.700 per dag en recente tellingen wezen uit dat dit aantal nog verder is gedaald.

In 1978 maakte Rijkswaterstaat de prognose dat er in 1991 over de nog aan te leggen rijksweg 27 en de al bestaande rijksweg 222, 141.000 auto's per dag zouden rijden. Naderhand zijn de voorspellingen van Rijkswaterstaat voortdurend aangepast.

De andere weg

In het door de Vrienden in samenwerking met wetenschappers van de TH Twente uitgebrachte

rapport „De andere weg” heeft de actiegroep alternatieven voor rijksweg 27 door Amelisweerd ontwikkeld. Bij het alternatief werd uitgegaan van verbeteringen en aanpassingen van rijksweg 222 die bovendien veel minder kostbaar zijn dan de aanleg van rijksweg 27. Verbeteren en aanpassen van de oude rijksweg komt volgens berekeningen van Rijkswaterstaat op een bedrag van 40 miljoen gulden. Het aanleggen van rijksweg 27 gaat ongeveer 250 miljoen gulden kosten.

Met het herzieningsverzoek aan de Raad van State willen de Vrienden bereiken dat het Koninklijk Besluit van 24 december 1980, waarin het bestemmingsplan werd goedgekeurd, wordt gewijzigd. Een aanvraag tot herziening is alleen dan mogelijk als er sprake is van onjuiste argumentatie en veranderende omstandigheden.

Het kan nog wel enkele maanden duren voordat de Raad van State een beslissing neemt ten aanzien van het herzieningsverzoek. Ondertussen wordt er met volle kracht doorgererkt door Rijkswaterstaat aan de aanleg van rijksweg 27 door het bos Amelisweerd. Te vrezen valt dat de aanleg van de nieuwe weg al te gevorderd zal zijn, wanneer de Raad van State een uitspraak over de aanvraag doet. Te laat om de beslissing nog terug te draaien.

PROJECT LEVENSVATBAAR GENOEMD Plannen voor pretpark nabij Bergen op Zoom

Van onze correspondent

BERGEN OP ZOOM — Plannen voor een groot pretpark in het Markiezaatsmeer bij Bergen op Zoom zijn levensvatbaar. Dat staat in een rapport van de Amerikaanse ontwikkelaar van recreatieparken Harrison Price. Natuurbeschermers noemen de plannen voor intensieve recreatie in het uiteinde van de Oosterschelde funest.

In het najaar heeft Price in opdracht van de Streek-VVV West-Brabant en de Kamer van Koophandel een onderzoek

naar de haalbaarheid verricht voor een vestiging van een themapark water- of zee. In het rapport komen gegevens over de bevolkingsconcentraties in nabij gelegen steden en over de infrastructuur van West-Brabant. Ook bevat het rapport een inventarisatie van pretparken in Nederland en omliggende landen.

Met het verwesenlijken van het project bij Bergen op Zoom zouden tientallen miljoenen gulden zijn gemoeid. Onderzoeker Price is onder meer bekend van de technische uitvoering van Dierparken in de VS en andere landen.

Het pretpark zou gevestigd moeten worden op het werkland Molenplaat in het noorden van het Markiezaatsmeer. Dit terrein — honderd hectare — is in handen van Rijkswaterstaat. In de nabijheid van Molenplaat moet een landtong komen waarop de gemeente Bergen op Zoom vierduizend woningen wil bouwen.

Volgens directeur J. Horsten van de streek-VVV West-Brabant zal de invloed van een pretpark op nabij gelegen natuur- en woongebieden beperkt zijn. Geluidswallen en hekwerken zouden het recreatiegebied moeten scheiden. Economische overwegingen zijn doorslaggevend geweest bij het ontwikkelen voor het plan voor massarecreatie in het gebied. Hij beklemtoont dat de komst van een pretpark „atleast honderden arbeidsplaatsen” zal opleveren.

De plannen van de streek-VVV hebben beroering veroorzaakt bij Brabantse natuurbeschermers. Zowel de Brabantse Milieufederatie als de lokale SOS-Markiezaat-groep hebben in het verleden er op gewezen dat het gebied in handen zal vallen van exploitanten. C. Stuart van de SOS: „Dit is Van Kooten en De Bie in Brabant waarbij een pretpark de gemeente Bergen op Zoom moet behoeden voor een financieel debacle.”

„De woningbouwplannen van Bergen op Zoom op de landtong zijn sterk onstreden. De verwachte trek van randstedelingen naar West-Brabant is uitgesloten. Als de landtong onbebouwd blijft of woningen er op laag komen staan zal Bergen op Zoom toch ergens de kosten uit moeten halen. Dus gaan we een pretpark bouwen,” aldus Stuart van de lokale SOS-Markiezaat-groep.

nieuwsblad van het noorden 27-1-'83

In mei:

Grote manifestatie tegen komst leger Lauwersmeer

Van een onzer verlaggevers

In mei wordt in de Lauwersmeer een grote manifestatie gehouden tegen de komst van Defensie naar dit gebied. De juiste datum wordt op 9 februari vastgesteld. Als wordt besloten dat de 28ste mei te doen, zal de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee de jaarvergadering in de Lauwersmeer houden.

De Waddenvereniging is met het Actiecomité Lauwersmeer, het Volkscongrescomité en Kunstenaren voor het Lauwersmeer initiatiefnemer voor de actie. Behalve de grote manifestatie in mei zullen tot dan ook prikacties worden gehouden.

De manifestatie, zo bleek gisteravond tijdens een actievergadering in Het Tels in Groningen, moet op twee poten steunen. Enerzijds een zo breed mogelijke, dus landelijk gerichte opzet, anderzijds is het de bedoeling om de bevolking uit de streek er bij te betrekken. Met de landelijke opzet zal de Waddenvereniging zich vooral bezighouden. Leden van het Actiecomité Lauwersmeer en het Volkscongrescomité willen in de dorpen steunpunten opzetten om de bevolking te mobiliseren. De bevolking zal, zo werd gisteravond opgemerkt, vooral gewezen moeten worden op de achteruitgang van de leefbaarheid van het gebied als Defensie er gaat oefenen. Daarbij gaat het in de eerste plaats om geluidsoverlast als gevolg van schietoefeningen. Gisteravond werd opnieuw het idee van een tentenkamp gelanceerd. Een dergelijk initiatief liep in 1980 uit op grote moeilijkheden, omdat de plaatselijke bevolking de actievoerders te lijf ging.

Op 9 februari zal een actieplatform in Buitenpost met concretere voorstellen komen. Eerst is er dinsdag in Leeuwarden weer een vergadering.

Zoals gemeld, is besloten om weer ac-

de Lauwersmeer te houden, omdat binnenkort verder wordt gegaan met de inrichting van de Marnewaard. In december was de aanbesteding. De inrichtingswerkzaamheden zullen ongeveer vijf jaar beslaan. (zie ook pagina 15)

Golfclub laat clandestien bos kappen

Van onze correspondent

SINT MICHIELSGESTEL — De gemeenteraad van St. Michielsgestel is in verlegenheid gebracht omdat de plaatselijke golfclub De Dommel clandestien drie hectare bos heeft gekapt. Hiermee heeft de club haar speelterrein van 34 hectare vergroot. De milieubeweging 't Groene Hart, in november getipt over de illegale werkzaamheden, meent dat de gemeente het kappen oogluikend heeft toegelaten. 't Groene Hart hoopt dat het terrein door verplichte herbeplanting hersteld kan worden. De Gestelse raad komt vanavond bijeen om over de kwestie te praten.

Het bestuur van de golfclub gaf dit najaar een sammener de opdracht het perceel te kappen, terwijl twee van de drie benodigde vergunningen ontbraken. Het bestuur achtte uitbreiding noodzakelijk omdat het stuifduinen- en

bosgebied Zegenwerp, waarop de club speelt, zijns inziens te klein was geworden. Wachtdijsten en een tekort aan hoes noodzakten het bestuur in 1981 uitbreidingsplannen op te stellen.

Het ontwerp-bestemmingsplan stond uitbreiding niet klakkeloos toe. Bij de vaststelling van dit plan in 1979 had de raad nog gewezen op de drie gewenste functies van het gebied: houtteelt, behoud en herstel van het natuurwetenschappelijk belangwekkende gebied, extensieve recreatie en golfsport.

De golfclub meldde haar uitbreidingsplannen dit jaar niettemin volgens wettelijke voorschriften bij Staatsbosbeheer. Deze wees op de plicht tot herbeplanting (ingevolge de Boswet) en nam de kapplannen voor kennisgeving aan. Aan de ontvangsbevestiging van Staatsbosbeheer kon de club echter niet het recht tot kappen ontlenen. Daarvoor had zij nog een gemeentelijke aanlegvergunning en de toestemming van het toenmalige ministerie van CRM nodig op grond van de Natuurschoonwet uit 1928.

Een wandelaarster op Zegenwerp ont-

dekte in november dat „het bospad opeens ophield”. Dit bracht de plaatselijke natuurbeschermers op de been. De gemeentesecretarie werd over het illegale kappen ingelicht en er werd beklag gedaan bij de officier van justitie in Den Bosch. Enkele dagen hierna werden de nagenoeg voltooide kapwerkzaamheden stilgelegd.

Volgens een vertegenwoordiger van 't Groene Hart kon het bestuur van de golfclub weten dat ze in strijd met de wet op de Ruimtelijke Ordening handelde. „De golfclub was betrokken bij het opstellen van de bestemmingsplannen en diende geen bezwaren in tegen het beperkende karakter daarvan. Genoeg leden beschikken overigens over kennis van zaken. Zo is de burgemeester van St. Michielsgestel en jurist en lid van de golfclub. We zijn er dan ook van overtuigd dat er onder één hoedje is gespeeld.”

De milieubeweging haakt vooral het tekort aan toezicht op het naleven van de wet Ruimtelijke Ordening. „De gemeente is in rep en roer als iemand clandestien een duiventil bouwt. Maar

dit staat ze oogluikend toe. Dat is meteen met twee maten,” aldus de woordvoerder.

Voorzitter L. van Wagenberg van golfclub De Dommel — tevens directeur van EV Het Schone Dommeldal die de speelvelden beheert — wijst alle beschuldigingen van de hand. „Dat bos is geplant ten behoeve van mijnbouw voor Limburg. De mijnen zijn dicht en wij wilden uitbreiden. Het was een waardevol bos. Te goeder trouw zijn we dan ook gaan kappen. Staatsbosbeheer vond het best. Het onttrekken van een aanlegvergunning is een communicatiestoornis geweest tussen ons en de gemeente. Er is nu meer licht en lucht. Het is écht prachtig geworden.” Over de vermeende onoplettendheid van de gemeente St. Michielsgestel wol Van Wagenberg kort zijn: „Zij was op de hoogte”.

Wethouder M. Zegers van Ruimtelijke Ordening wil de beweerdde medeplichtigheid van de gemeente St. Michielsgestel noch ontkennen noch bevestigen.

VERZET IN LIMBURG ONGEKEND GROOT Superpretpark wordt probleem van formaat

Van onze correspondent

HEERLEN — De weerstand tegen het superpretpark bij Heerlen begint voor Limburg ongekende vormen aan te nemen. Wat een werkgelegenheidsaankomst moest worden, is nu een probleem van formaat. Verantwoordelijk voor de plannen is het provinciaal bestuur. Het gouvernement heeft het sentiment in de mijnstreek echter onderschat.

„GS heeft gekozen voor de OGON en niet voor de bevolking,” valt te beluisteren onder de tegenstanders. De OGON is de machtige omroerend-goed-maatschappij van de voormalige Oranje Nassau's. „Wat dat bedrijf aan geld en grond bezit zijn onze goeden zwaetdruppels,” zegt een oud-mijnwerker. „Wij zijn er geen cent beter doof geworden en nu probeert de OGON het laatste restje wat we nog hebben te verslaggeren om er een pretpark te bouwen.”

Geoloid wordt op het landgoed Terworm, een stuk natuurschoon dat de groene buffer vormt tussen Heerlen en Voerendaal. „Meneer, ik heb allicose-lenzen, dat zag u rustig weten. Ik ga daar iedere avond een lichte scheppen. Omdat de haven dat zo nodig hebben bedacht willen ze Terworm nu ook nog gaan afschaffen,” vertukt een inwoner uit het Heerlense Elkanterveld.

„Terworm pretpark... nooit” prijkt op menige etalage in de Heerlense binnenstad. Verspreid over de stad hangen er zo'n drieduizend. Het actie-comité is de laatste weken overspoeld met sympathiserende telefoontjes. „Wij twijfelen er niet meer aan dat we na de demonstratieve mars van komende zaterdag wel dertigduizend handtekeningen kunnen overhandigen, zo overstelpend is de aanhang,” zegt voorzitter ir. W. Uitterhoeve van het actie-comité. „Het is niet alleen het unieke en schaarse stukje natuurgebied dat moet verdwijnen. Er speelt veel meer. Uit de dertienhonderd telefoontjes blijkt steeds dat de mensen het gevoel hebben dat er iets wordt afgepakt en dat daarbij wordt geschermd met werkgelegenheid. Maar iedereen is erg waqzend wanneer de grondspeculant de werkgelegenheid preekt. Het frappante is dat het veelal nette burgers zijn die reageren. Terworm is voor hen een hoerpunt,” aldus Uitterhoeve.

Dankbetog

De plannen voor het pretpark zijn niet geheel vlakkeloos tot stand gekomen. In augustus 1981 bracht het Amerikaanse onderzoeksbureau ERA een omvangrijk rapport uit over een pretpark op Terworm. Dit in opdracht van de OGON. Het ERA-rapport begint met een uitvoerig dankbetog aan planbu-

reau Jonge BV uit Heerlen, dat heeft geassisteerd.

Vrijwel gelijktijdig wordt een toeristisch recreatieve overall-studie afgerond door de provincie Limburg. Een van de belangrijke aspecten hierin is wat wordt genoemd „een grootschalig attractiepunt”. De provinciale planologische dienst krijgt opdracht goede plaatsen uit te zoeken.

Enkele plaatsen scoren hoog, waaronder het braakliggende industrieterrein Dentschenbach bij Kerkrade en het gebied Terworm. GS koos voor Terworm. Uitterhoeve: „En dus voor de OGON.” Het provinciebestuur achtte zichzelf niet capabel om de pretparkplannen verder uit te werken en liet daartoe het oog vallen op de planbureau Jonge, niet geheel onbekend op het gouvernement. Het planbureau maakte tijdens deze studie naar Terworm zorgvuldig gebruik van het oude ERA-rapport. Het gevolg daarvan is weer dat veel cijfermateriaal tijdens de presentatie afgelopen maand al was verouderd.

Jonge ging ervan uit dat de gemiddelde bezoeker in het pretpark 45,60 gulden zou spenderen. Recente cijfers laten echter zien dat de bezoeker 40,50 gulden uitgeeft in het toekomstige park. De bruto omzet zal mede daardoor twintig miljoen minder bedragen tijdens het openingsjaar.

„Desalniettemin blijft het een erg rendabel project,” zegt de secretaris van de Industriebank LIOF, Meufels. De LIOF is de stuwende kracht achter een eigenaarsgroep in oprichting. In die eigenaarsgroep zal ook de OGON deelnemen, die de grond inbringt. Over de waarde van die grond wil Meufels niet veel loslaten: „De prijs voor Terworm bedraagt minder dan dertig miljoen gulden en dat is hoes geen hoog bedrag voor die grond.”

De recente cijfers van LIOF leren ook dat het park tijdens de exploitatie 790 manjaren werk biedt. Dat zijn er 180 minder dan oorspronkelijk werd aangenomen.

Het is vooral de werkgelegenheid die centraal staat in de discussie rond Terworm. Van de gemeenteraad wordt (met enige vertraging) over een maand verwacht dat ze de bestemming van het landgoed wijzigt om zo de bouw van het superpretpark mogelijk te maken. Het steeds toenemende protest passeert echter ook de stadsbestuurders niet. B en W van Heerlen zitten er duidelijk mee in de mars.

Aan het provinciaal bestuur van Limburg hebben B en W stillatjes gevraagd of GS ook eens naar de mogelijkheid van een pretpark op het industrieterrein Dentschenbach wil kijken. Dat sluit mooi aan bij een oud advies van de provincie aan de commissie ruimtelijke ordening van de gemeente Heerlen. Daarin staat te lezen: „Kijk naar Dentschenbach niet naar Terworm.”

Zesduizend mensen demonstreren tegen Limburgs pretpark

Van onze correspondent

HEERLEN — Ruim zesduizend demonstranten hebben gisteren een mars gehouden door het Heerlense natuurgebied Ter Worm. De demonstratie was bedoeld tegen de plannen dit gebied om te toveren in een super-pretpark, te eindigde bij de Heerlense schouwburg, waar aan burgemeester J. Reijnen (CDA) 45-duizend handtekeningen van tegenstanders werden overhandigd. Limburg beleefde de grootste demonstratie die ooit in die provincie is gehouden.

Milieu-organisatie heeft bezwaar tegen centrale bij Almere

Van onze verslaggever

UTRECHT — De stichting Natuur en Milieu heeft bezwaar gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor de bouw van een met kolen gestookte warmte/krachtcentrale bij Almere. Deze zal een onaanvaardbare versterking en belasting veroorzaken voor de twee belangrijke natuurgebieden in de directe omgeving, de Oostvaardersplassen en de Lepelaarsplassen.

De Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders heeft enkele maanden geleden een ontwerp-plan opgesteld voor een gebied tussen deze twee natuurgebieden, waarin behalve in deze centrale ook voorzie is in de vestiging van zware industrie. Natuur en Milieu vindt het onaanvaardbaar, dat de effecten daarvan op het milieu niet zorgvuldig zijn bekeken. Er moet dan ook een milieu-effectrapportage komen.

Voor de stadsverwarming van Almere, waarvoor de centrale bestemd is, zijn andere mogelijkheden, aldus Natuur en Milieu: kleinere, met gas gestookte eenheden, aftapping van de Diemercentrale en bouw van deze centrale elders.

↑ VK 9-12-82

DATA

- 26 februari Oprichtingsbijeenkomst van het L.O.N.A. (Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties) in de Kargadoor, aanvang: 12.00 uur, Oudegracht 36, Utrecht
- 1 maart Centrum voor Energiebesparing, Jaarbeurs Congreszaal Utrecht. Congres over CE-scenario, van 10.00 uur tot 17.30 uur. Aanmelding telefoon 015 - 131260.
- 9 maart Platformvergadering van deelnemende groepen aan de Lauwersmeeraktie. Plaats: "De Roskam" te Buitenpost (Fr) Aanvang: 20.00 uur.
- 15 maart Diskussiedag Ecologie en Beleid
Vakgroep Wetenschapsdynamica v.d. Universiteit van Amsterdam i.s.m. de Ecologische Kring. van 9.30 tot 17.00 uur. Wiskundegebouw zaal A, Roetersstraat 15, Amsterdam.
Opgave vóór 7 maart door overmaken van f 25,-- (incl. boek ecologie en beleid) op girorekening 5032156, t.n.v. Biologie en Samenleving, UvA, vermelden discussiedag. Studentenkorting f 17,50.
- 18, 19, 20 maart Martinihal symposium "Anders omgaan met afval" in Groningen.
- 19 maart Jaarvergadering Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, Jaarbeurs Utrecht, van 11.00 uur tot 16.15 uur.
- 8 - 10 april Weekend VMD Groningen
Thema "milieuaktie, principes en praktijk"
Inlichtingen: ~~Tineke~~ v.d. Schoor 050 - 260317
- 14 mei Landelijke fietstocht Greenpeace met Utrecht als middelpunt. Tel. aanmeldingen of inlichtingen 020 - 236545.
- 28 - 29 mei Lauwersmeermanifestatie in het Lauwersmeergebied, tevens jaarvergadering Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee.

KOLOFON

aan dit nummer van de "Groensluier" werkten mee :
Henk Gerritsen, André Jonkers, Jos Kloppenborg, Gradus Lemmen, Jan Tjemme van Wieringen en Lidy Zappey.
Artikelen, data en publikaties zijn van harte welkom op ons redactie-adres: Goedestraat 33bis in Utrecht, ten name van lidy Zappey, ze zullen worden geplaatst in het volgende nummer. Hoe meer kopij, hoe beter!

de groensluier

nieuwsbrief van: het

Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties

nummer 1 mrt. 83

LONA komt op voor het groen

(Van een medewerker

Weekend 3-3-83

Afgelopen zaterdag werd in Utrecht door vertegenwoordigers van talrijke actiegroepen voor landschapsbehoud het Landelijk Overleg Natuurbehoudacties (LONA) opgericht. Aanwezig waren onder meer groepen rond de Oeverlanden uit Amsterdam, Amelisweerd in Utrecht, vliegveld Beek in Limburg.

In de discussie die daaraan vooraf ging kwam duidelijk het gebrek aan coördinatie naar voren. Iedere actiegroep voor zich moet steeds opnieuw het ei van Columbus uitvinden. Ook een landelijke organisatie als Natuur en Milieu blijft in gebreke bij de coördinatie van concrete acties.

Volgens Jos Kloppenburg is het doel van het LONA verbinding te brengen tussen plaatselijke en regionale actiegroepen, om de belangen van natuur en landschap effectiever te kunnen verdedigen. Tegenover de minachting voor die groene vlekjes op de kaart, lijkt een krachtig verzet nodig. Enerzijds als verdediging van waardevolle en kwetsbare gebieden, anderzijds als aanval op onverschillig of onrechtvaardig overheidsbeleid, aldus Jos Kloppenburg.

Uitwisselen

Ook volgens Max Kruytzer van Natuur en Milieu lijkt er plaats te zijn voor een organisatie als het LONA. Natuur en Milieu, met haar provinciale milieufederaties, voert meer acties via parlementaire en juridische weg. Het LONA is meer een platform voor het uitwisselen van praktische actie-ervaring en het bieden van ondersteuning, aldus de vergadering. Hiertoe wordt een nieuwsbrief uitgebracht, De Groensluier. Ook denkt men aan een netwerk van plaatselijke actiegroepen die elkaar kunnen mobiliseren voor lokale acties. Op de vergadering kwamen vele voorbeelden van bestuurlijke willekeur naar voren. Zo blijkt in deze tijd van crisis het argument van werkgelegenheid naar willekeur gebruikt te worden om ondoorzichtige beslissingen door te drukken.

Dit is bijvoorbeeld een hoofdargument bij verlenging van de startbaan van het vliegveld in Beek tot drie en een halve kilometer. Lang genoeg voor

17 maart voorbereidingsvergadering actie van het Landelijk Amelisweerd comité. 20.00u in de Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht.

18 maart: symposium "milieubedreiging in de jaren 80": gezondheidsrisico's door milieuvervuiling. Jaarbeurskongreszaal in Utrecht. Inlichtingen tel. 400703-8823 (Mevr. I. van Kleef-James).

18, 19, en 20 maart VARA's groenweekend en symposium. 18-3 's middags; symposium over milieu en economie. 19 en 20-3 van 10.00-17.00u toegang studio gratis, diverse activiteiten, zoals presentatie van milieugroepen, memobekrijven, windmolens, keuring watermonsters, filmwedstrijd. Opgeve en inlichtingen: tel. 035-711911.

25, 26 en 27 maart tentoonstelling over "planologische ver-gissingen", georganiseerd door SCS Markiezaat. Onderwerpen zijn onder andere: bedreigde natuurgebieden in Zuidwest-Nederland, Amelisweerd, Piersonstraat en Midden- Belfland.

25-3 17.00-23.00u opening en film.
26-3 10.00-22.00u tentoonstelling.
27-3 11.00-17.00u tentoonstelling.

Vormingscentrum
Den Sijbel, Noordsingel
Bergen op Zoom.

27 maart onderhoudsactie in de Oeverlanden, gelegen aan de Nieuwe Meer, Amsterdam. Infonummers: 020-243464 (K&D) en 020-729252 (Rik).

30 maart studie og Milieuhygiëne en Ruimtelijke Ordening. Inlezingen en discussie over onder andere provinciaal beleid en sociologische aspecten. De dag wordt georganiseerd door de Centrale Raad voor de Milieuhygiëne en gehouden in Maastricht. Nadere inlichtingen: tel. 070-948945 (C. Lubbeek).

9 april Lona platvormbijeenkomst. 13.00 in de Kargadoor, Oudegracht 36 in Utrecht.

8-10 april weekend Milieu-actie, principes en praktijk. Kampeerweekend in de Hullen in Roden, deelname kost € 25. Inlichtingen bij kerngroep W.G. Groningen, tel. 050-140286 (Narcella Van Doof).

De a.n.v. van bovengenoemde data zijn overgenomen uit het maandblad van de Stichting Natuur en Milieu.

Data voor de volgende groensluier kunnen gestuurd worden

Oprichtingsbijeenkomst van het LONA. 26 februari 1983

Hieronder volgt een aanvulling op bovenstaand artikel.
De agenda was als volgt:

1. Opening
2. Voorstellen van de groepen
3. Doel en opzet van het LONA door Jos Kloppenburg
4. Diskussie over doel en opzet van het LONA
5. Voorstel voor organisatie
6. Diskussie over voorstel en vaststellen van de organisatie
7. Bespreking akties

Voor de verspreiding van informatie en kennis zijn de Groensluier en een overlegplatform in het leven geroepen. Het overlegplatform bestaat uit vertegenwoordigers/sters van groepen die zich inzetten voor het behoud van landschappelijk waardevolle gebieden. Veel voorkomende bedreigingen voor deze gebieden zijn aanleg of uitbreiding van ontgro(i)ngen, vliegvelden, militaire oefenterreinen, inpolderingen, wegeaanleg, woning- en kantorenbouw, industriegebieden en elektriciteitscentrales, mergelwinning, pretparken, wegen en spoorwegen, stortplaatsen, pijpleidingen en hoogspanningsleidingen, dijkverzwaringen, havens en kanalen.

De bedoeling is dat het platform bijeenkomt om informatie over het verloop van akties uit te wisselen en om plannen te smeden voor praktische hulp aan elkaar bij akties, zoals het opzetten van een alramlijst, persgroep, fotogroep, etc. Deelnemers/sters aan het platform zijn afkomstig uit Amsterdam(Werkgroep Markerwaard van de kaart en de aktiegroep 'De Oeverlanden Blijven'), Uitgeest(Progressief Uitgeest), Beek(Vereniging 'Geen uitbreiding vliegveld Beek'), Nijmegen(NJN) en Utrecht(Vereniging Vrienden van Amelisweerd). Een aantal groepen die niet bij de oprichtingsbijeenkomst aanwezig konden zijn hebben ook hun belangstelling laten blijken, wie dit alsnog wil doen is welkom.

Het eerste overleg vindt plaats op 9 april in Utrecht (zie data op pag. 1). De bedoeling is dat de plaats van de bijeenkomsten wisselt, zodat de reiskosten eerlijk verdeeld worden.

Een aantal taken werden verdeeld:

Penningmeester : Gradus Lemmen
Perskontakt : Jos Kloppenburg(030 - 710638) en Henk Gerritsen
(020 - 763261),
Sekretariaat : André Jonkers, Warande 130, 3705 ZK Zeist
Redactie : Harald Zellerep, Jos Kloppenburg, Henk Gerritsen
Groensluier : Maria Santman, en Jan Tjemme van Wieringen.

De Groensluier verbindt overlegplatform en sympathisanten. Er verschijnen artikelen in (geschreven door de aktiegroepen zelf), agenda met data van akties, symposia en dergelijke, en er worden publikaties in besproken. De redaktie van de Groensluier vraagt hierbij om kopij. Via de Groensluier kunnen we leren van elkaars fouten en sukses en hulp bieden als daarom gevraagd wordt. Een voorbeeld: de groep S.O.S. Markiezaat houdt eind maart een tentoonstelling over 'Planologische Vergissingen'. Wie nog een planologische blunder kent kan informatie (foto's, artikelen, rapporten) hierover kwijt bij Kas Stuart, tel. 01640 - 52374.

De groepen lieten 26 februari ook horen waar ze mee bezig zijn.

De Vrienden van Amelisweerd kondigden namens het LAK (Landelijk Amelisweerd Comité) een grote aktie aan voor eind maart. 17 maart wordt de laatste voorbereidingsvergadering gehouden.

De werkgroep 'Markerwaard van de Kaart', deelde mee dat de beslissing over inpoldering binnenkort genomen zal worden. Rijkswaterstaat heeft een geheim rapport gemaakt over de te verwachten toename van de bodemdaling in Noord-Holland als gevolg van inpoldering van de Markerwaard. Het rapport zou een nieuw licht kunnen werpen op de vermeende winst- dan wel verliesgevendheid (miljoenenschade door bodemdaling) van het projekt. De Vereniging voor Behoud van het IJsselmeer en de Stichting Natuur en Milieu hebben Rijkswaterstaat gevraagd dit rapport openbaar te maken, zodat het meegewogen kan worden in de bestuursvorming. Op grond van de Wet Openbaarheid Bestuur is Rijkswaterstaat hiertoe verplicht, maar probeert het geheim te houden om het pas nadat de beslissing gevallen is, openbaar te maken. In het verleden zijn al akties gevoerd zoals een manifestatie van watersporters, maar ideeën voor een herhaling hiervan of een andere vorm van protest zijn nog niet uitgewerkt.

De Werkgroep Milieuzorg Oegstgeest houdt zich vooral bezig met voorlichting en niet met akties (in de gemeente Oegstgeest zijn geen bedreigde natuurgebieden). Wel heeft de groep goed contact met de Stichting Duinbehoud, die onder andere een demonstratieve fietstocht hebben gehouden.

De groep 'De Oeverlanden Blijven' gaat door met de schoonmaakakties en excursies in het bedreigde natuurgebied (zie nulnummer Groensluier). De volgende schoonmaakaktie vindt plaats op 27 maart.

Een vertegenwoordigster van de NJN Nijmegen maakte duidelijk wat een plaatselijk groep van de N.J.N. (Ned. Jeugdbond voor Natuurstudie) kan doen voor het behoud van waardevolle gebieden: door het maken van een inventarisatie van flora en fauna kan de natuurwetenschappelijke waarde van een gebied worden aangetoond. Als het gebied bedreigd wordt, kan de overheid gevraagd worden het gebied te sparen. In verband met die natuurwetenschappelijke waarde. In de praktijk blijkt dit te werken. Sommige plaatselijke groepen van de NJN werken hierdoor samen met aktiegroepen of zijn op een andere manier bij natuurbehoudsakties betrokken. Als landelijke organisatie is de NJN echter niet betrokken bij akties.

De Vereniging 'Geen uitbreiding van het vliegveld Beek' uit Limburg gaf een overzicht van de stand van zaken rond de mogelijke verlenging van de Oost-West startbaan. Er is een internationaal vrachtcentrum gepland, waardoor 275 ha, voornamelijk agrarische gebied, aangetast zou worden (geluidshinder). De economische rentabiliteit van het hele project is zeer twijfelachtig, er is nooit goed onderzoek gedaan of er voldoende vrachtaanbod is. In de huidige toestand is het vliegveld al verliesgevend, 4 à 5 miljoen per jaar. Er is wel een studie verricht door de Rijks Luchtvaart Dienst, waaruit blijkt dat de vestiging van het vrachtcentrum in Limburg uit het oogpunt van luchtverkeersveiligheid afgeraden moet worden. Het provinciaal bestuur heeft inmiddels het streekplan met de uitbreiding van de startbaan, goedgekeurd en heeft nu achteraf aan de R L D gevraagd hun negatieve studie te herzien! Het internationaal vrachtcentrum zal meer nachtvluchten en daardoor meer geluidsoverlast opleveren. De gemeente Ulestraten heeft toestemming en geld gegeven voor de bouw van een verkeerstoren in ruil voor de toezegging dat er een nachtvluchtverbod zou komen. De gemeente Ulestraten is vervolgens bij een gemeentelijke herindeling opgeheven. 9 maart wordt de verkeerstoren geopend, maar het nachtelijk lawaai gaat door, ondanks de toezegging. Leden van de Vereniging zullen daarom bij de opening een petitie aanbieden. AROB procedures (Wet administratieve rechtspraak Overheidsbeschikkingen) kunnen jammer genoeg niet aangespannen worden. De procedure geldt niet voor overheidsbeschikkingen die vallen onder de Luchtverkeerswet. De Vereniging heeft plannen voor een geluidssimulatie en een demonstratie (over verdergaande acties zijn de meningen verdeeld).

We hopen dat de belangrijkste punten goed weergegeven zijn.

Op de bijeenkomst kwamen ook de financiën ter sprake. Tot nu toe heeft een kleine groep de kosten gedragen van drukwerk, postzegels en huur van de vergaderruimte.

LONA heeft nu echter een gironummer en penningmeester: hopelijk niet voor niets! Stort een lonatie op giro 4028060 ten name van Gradus Lemmen, Utrecht. Een abonnement op de Groensluier kost f 8,- voor 4 nummers.

PERSBERICHT

LANDELIJK OVERLEG NATUURBEHOUD AKTIES OPGERICHT

Op initiatief van een aantal aktiegroepen die zich verzetten tegen de steeds verdergaande aantasting van natuur en landschap, is op 26 februari j.l. in Utrecht het Landelijk Overleg Natuurbehoud Akties(LONA) opgericht.

Ons doel is om lokale en/of regionale aktiegroepen in Nederland met elkaar in verbinding te brengen om de belangen van natuur en landschap effectiever te kunnen verdedigen.

De laatste maanden hebben we kunnen zien, dat de Haagse wisseling van de wacht weinig goeds belooft: plannen voor wegen, oefenterreinen, pijpleidingen, pretparken, bochtverleggingen en startbanen blijken zwaarder te wegen dan natuurbehoud. Het opjagen van openbaarvervoers-prijzen en het binnenhalen van plannen, zoals die van de kommissie Wagner(o.m. werkverschaffing voor de wegenbouw), toont een tendens, andermaal mens en natuur te laten betalen voor kortzichtige economische belangen.

Tegenover de minachting voor "die groene vlekjes op de kaart" lijkt een krachtig verzet noodzakelijk. Enerzijds als verdediging van waardevolle en kwetsbare gebieden, anderzijds als aanval op een verspillend en onrechtvaardig overheidsbeleid. Daarbij is de behoefte gebleken om naast de bestaande landelijke organisaties, die zich voornamelijk met beleidsbeïnvloeding bezighouden, een landelijk overleg te vormen waarin ook andere aktievormen aan de orde zijn.

Uitgaande van bestaande aktiegroepen en nieuw op te richten basisgroepen wil het LONA overleg, uitwisseling en praktische hulp mogelijk maken. Besloten is tot het opzetten van een landelijke alarmlijst voor mensen en groepen die in geval van terreinbezettingen e.d. zich daadwerkelijk voor het behoud van natuur en landschap willen inzetten.

Sekretariaat: LONA, Warande 130, 3705 ZK Zeist

Inlichtingen: Henk 020 - 763261

Jos 030 - 710638

kd/A
GEMEENTEPOLITIE Zwolle

INLICHTINGDIENST

nummer: ID/FB '83.
datum: 5 mei 1983

ACD	1673262
datum	09 MEI 1983
Co	
b.	d. <u> </u>

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. afd. BOP.

's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht:	Bijlage(n):
------------	----------------	-------------

Betreft: "Ekologische Beweging"

Op zaterdag 12 februari 1983 vond in de Buitensocieteit te Zwolle een ledenvergadering plaats van de Ekologische Beweging. Deze vergadering stond onder leiding van

Op deze vergadering werd besloten om de reeds geschorste voorzitter drs. Alfred J.C. Vierling, van deze Beweging te royeren.

Op deze vergadering waren plm 300 personen aanwezig. Vierling eerder genoemd was o.a. ingezelschap van Drs. N. Konst.

Leden van de Beweging kregen de gelegenheid om Vierling te verdedigen maar slechts enkelen maakten hiervan gebruik. Eén van de felste woordvoerders ten voordele van Vierling was een zeker welke huisarts te Leijderdorp zou zijn. Als medestanders van Vierling kwamen tevens naar voren

Bij dit schrijven worden gevoegd een verslag van de Zwolse Courant dd: 14 februari 1983

• Ziedend verlaat drs. A. Vierling de Buitensociëteit, nadat hij kort daarvoor in een zeer bewogen vergadering uit de Ekologische Beweging was gezet.

Ex-voorzitter uit Ekologische Beweging gezet

Rumoerige vergadering rond medewerker Centrumpartij

(Van één onzer
verslaggevers)

ZWOLLE — In een uiterst rumoerig verlopen bijeenkomst in de Zwolse Buitensociëteit is zaterdag de fractiemedewerker van de Centrumpartij, drs A. Vierling, uit de Ekologische Beweging gezet.

Vierling werd onder meer verweten, op naam van de Ekologische Beweging, waarvan hij een tijdlang voorzitter is geweest, in Krasnapolsky in Amsterdam een zaal te hebben laten huren ten behoeve van een vergadering van de Centrumpartij. Hij zou door deze daad grote schade hebben toegebracht aan de Ekologische Beweging.

De leden van de Ekologische Beweging stonden Vierling

toe, zich zaterdag 10 minuten te vertedigen. Een buitenzinnen geraakte Vierling eiste echter meer tijd en wilde zich niet beperken tot de beschuldiging over de zaalhuur. De „uitstoting” door de in de zaal aanwezige leden noemde hij „massa-psychose” van het bestuur. Al schreeuwende maakte hij de zaal verscheidene malen uit voor rotte vis: „Vulle middeleeuwen, ik word hier ritueel afgeslacht (...) Op deze manier ontstaat facisme”. Tussen groepjes voor- en tegenstanders van de Centrumpartij ontstonden intussen felle discussies. Een van de aanwezigen probeerde zelfs buiten de vergaderzaal de persfotografen hun camera's te ontnemen. De uit voorzorg aanwezige politie, in burger hoefde evenwel niet op te treden.

Na overwinning op Roksnoer Milieu-Alarm gaat nu waterzuivering aanpakken

*Wijkland Tilburg-Noord
dat 22-6-'83*

De noordse actiegroep Milieu-Alarm is na de overwinning op het vlees-snackbedrijf Roksnoer niet stil blijven zitten. Het nieuwe doel van de actiegroep is nu de Tilburgse Waterzuivering Noord aan de Bos- en Beemdweg. Met name de stankoverlast van de waterzuivering ziet Milieu-Alarm als punt van discussie. Tot deze conclusie kwam de actiegroep na een onlangs gehouden enquête onder de bewoners van de Neducoflats in de Kapelmeesterlaan.

Voor Milieu-Alarm is de zaak zo klaar als een klontje: de waterzuivering levert veel overlast op. De gemeente Tilburg wordt overigens duidelijk als verantwoordelijke hiervoor aangewezen. Meer dan 90% van de ondervraagden is van mening dat de gemeente hieraan iets moet doen. Het overgrote deel van de geënquêteerden klaagt over stank (87,5%), terwijl opvallend is, dat een aantal personen ook te klagen heeft over geluidsoverlast (5,5%). Naast de klachten over de stank zelf, zijn de medische klachten (hoofd- en keelpijn, kortademig- en misselijkheid) typerend voor de stankoverlast. Hoofdpijn werd in bijna 10% van de gevallen genoemd.

Windrichting

Op de vraag waarvan de overlast afhankelijk is, scoorde -zoals Milieu-Alarm verwachtte- de windrichting erg hoog (72%). Daarnaast zeiden veel mensen dat tevens de verandering van het weer en regenval van invloed zijn op de stank. De vraag: hoe vaak vindt de overlast plaats? leverde een gespreid beeld op. Een kleine meerderheid zei dat de stank regelmatig voorkomt en een minderheid sprak over 'soms'. Een deel van de ondervraagden heeft in het verleden kenbaar gemaakt, dat zij overlast ondervonden van het bedrijf. Sommige mensen brachten hun flatraad op de hoogte of klaagden rechtstreeks bij de waterzuivering. Ook heeft de burgemeesters ooit eens een schrijven van de bewoners gehad. Ondanks al die klachten vindt een

overgrote meerderheid van de ondervraagden dat de stankoverlast gelijk is gebleven. Hierin ziet Milieu-Alarm duidelijk dat de gemeente de klachten niet serieus heeft genomen en onvoldoende stappen heeft ondernomen.

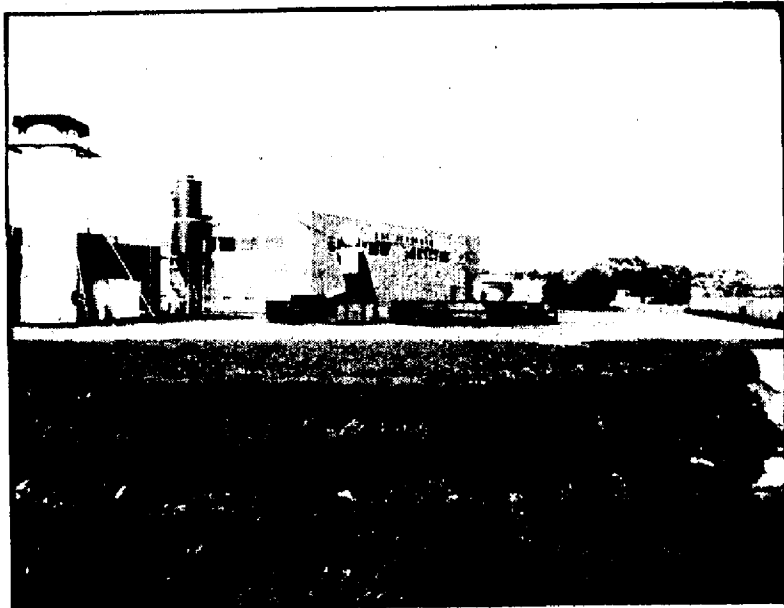
Vloevelden

Ook door Milieu-Alarm is de gemeente in het verleden gewezen op de problemen met de waterzuivering en haar verantwoordelijkheid in deze. Dit alles heeft niet tot het gewenste resultaat geleid, aldus de actiegroep. Voor de toekomst vreest de groep het ergste. Wanneer nieuwe bedrijven hun overtollige water op de waterzuivering zullen gaan lozen, zal de overlast alleen nog maar toenemen. De vloevelden, deze zijn

volgens deskundige de grootste bron van overlast, zullen dan nog vaker gebruikt worden. De stank van IFF via de waterzuivering is hiervan een voorbeeld. Haar afvalwater gaat rechtstreeks naar de waterzuivering. Normaal gesproken merkt men dat niet, maar als dit water op de vloevelden komt, is de stank ondraaglijk. Met de uitbreiding van het aantal industriële vestigingen, zo vindt de actiegroep, moeten we vrezen dat het gebruik van die vloevelden zal gaan toenemen. Met de daarbij behorende stank. Milieu-Alarm vindt daarom dat er snel wat aan deze situatie moet gebeuren. Er zal en moet een einde komen aan de stankoverlast.

Reacties

Personen, die naar aanleiding van het onderzoek en of dit bericht willen reageren, kunnen hun reacties kwijt bij de actiegroep Milieu-Alarm, per adres Griegstraat 517, telefoon 552139.

Waterzuivering Noord

Sinds een tiental jaren wordt ten noorden van Tilburg-Noord het water van een groot deel van Tilburg gezuiverd. Water, wat na gebruik door bewoners of fabrieken ten gevolge van een regenbui via rioleringsbuizen naar de waterzuivering wordt afgevoerd. Bij de waterzuivering worden de schadelijke stoffen via filtering en chemische processen uit het water gehaald. Het schone water wordt hierna weer vrijgegeven. Een zuiveringsproces dus.

Deze zuivering gaat echter niet zonder overlast gepaard. De overlast bestaat met name uit stank. Stank, die veroorzaakt wordt doordat het ongezuiverde water soms op zogenaamde vloeivelden wordt opgeslagen.

Wanneer er een grote toevoer van te zuiveren water is, bijvoorbeeld na een regenbui, dan kan de zuiveringsinstallatie dit water niet allemaal verwerken. Het teveel aan water wordt op een stuk land gepompt waar het enige tijd blijft staan. De schadelijke stoffen kunnen dan ongestoord verdampen en veroorzaken enige stank. Met deze stank worden bewoners uit Tilburg-Noord soms geconfronteerd.

Zoet en weëig

De IFF is een van de bedrijven die haar afvalwater bij de waterzuivering laat zuiveren. Haar afvalwater bevat onder meer de zo bekende geur- en smaakstoffen. Stoffen waarvan de geur meestal omschreven wordt als "zoet en weëig". Ook dit afvalwater komt zo nu en dan op een vloeiveld terecht. De bekende IFF lucht wordt hierdoor ook vanaf de vloeivelden verspreid.

Sinds 1975 wordt er al geprotesteerd tegen de stankoverlast van de waterzuivering. In dit jaar haalde de SP (Socialistische Partij) handtekeningen op tegen de

stank van de IFF en de waterzuivering. Stilgezeten is er sindsdien niet meer. Na de oprichting van Milieu-Alarm in 1978 -bestaande uit de Bond van Huurders en Woningzoekenden (BHW), Milieu Defensie afdeling Tilburg en de SP- werd er een nieuwe handtekeningactie gehouden. Nog meer mensen schaarden zich achter het protest. Naast de acties tegen Flip Roksnoer bleef Milieu-Alarm ook bezig met de waterzuivering. In 1980 werd onder andere daaraan een bezoek gebracht. Tijdens dit bezoek werd beloofd dat een aantal nieuw te nemen maatregelen de stank zouden doen verminderen. Hier leek dus een einde van het probleem in zicht.

Klachten

Toch bleven van tijd tot tijd klachten bij Milieu-Alarm binnenkomen. Klachten, die ook de gemeenteraad bereikten. De SP bleef als enige partij de problemen rond de stankoverlast in Tilburg-Noord in de gaten houden. Haar milieu-nota bracht onder andere de overlast van de vloeivelden ter sprake. De waterzuivering trof in de tussentijd een aantal maatregelen. Deze blijken echter onvoldoende. Dat de klachten geen loos alarm waren en zijn, toont de uitkomst van de door Milieu-Alarm onlangs gehouden enquête.

ACD 1677278

datum 13 JUNI 1983

CO

b. —

d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: <u>BC - BOP</u>			Bijlage(n):
Afschr.:			BO: <u>199000</u>
Datum ontmoeting	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
		4	

Betreft: Situatie Rotterdamse haven.

Het aantal CPN-leden dat actief is in de Rotterdamse haven is zeer klein. De situatie in de haven is niet rooskleurig. De ontslagen die er vallen vallen hoofdzakelijk bij de vaste bedrijven als Muller Thompson en Sea Port. De enkele actieve partijgenoten die er nog zijn onder de havenarbeiders zitten bij de S.H.B. (Samenwerkende Haven Bedrijven). Juist bij de S.H.B. is er momenteel een verhitte discussie gaande over het invoeren van een zogenaamde 'niet stukgoed pool'. Indien deze invoering door zal gaan, betekent dit een verhoging van het aantal wisseldiensten en dus verslechtering van de arbeidsvoorwaarden. Drie kopstukken, onder andere Filip SCHULTS en Corvan der ZANDEN zijn na ruzie uit het Rotterdamse CPN-districtsbestuur gestapt. Aanleiding hiertoe was een verschil van mening over het functioneren van de havengroep.

(Cor) van der ZANDEN maakt geen deel meer uit van de O.R. (Ondernemings Raad) van Smit-sleepdienst.

Onder het personeel daar is een behoorlijke ruzie geweest tussen de sleepers uit de Botlek en die van de regio Stad. V.d. ZANDEN heeft hierbij niet zo best gedaan en is niet herkozen.

Volgens een van de stakingsleiders uit 1979; Jim STAVINGA, doen de horizontalen als SCHULTS en V.d. ZANDEN (en meerdere) niets in de Rotterdamse haven. Zij zijn niet actief in de vakbond en evenmin op het bedrijf. Onderling zouden zij regelmatig bij elkaar komen. In partijverband bezoeken zij geen bijeenkomsten.

Siep GEUGJES en Siem v.d. HELM hebben herhaaldelijk met SCHULTS gesproken en getracht hem op de partijlijn te krijgen. Deze gesprekken zijn zonder resultaat gebleven.

Paul ROSENMÖLLER, voorheen actief binnen de Groep Marxisten Leninisten (G.M.L.) stort zich meer op activiteiten binnen de vakbeweging en de 'Dialoog van Driebergen'. Hij lijkt steeds verder de kant op te komen van de CPN. Siem v.d. HELM zal proberen hem lid te maken van de partij.

Ook Bertus v.d. HORST is nog politiek actief. Voor zover bekend zit hij op de lijn van de Socialistische Partij (S.P.).

Er bevinden zich nog wel enkele jonge partijgenoten in de Rotterdamse haven. Deze zijn vaak erg geïsoleerd en zijn derhalve niet in de gelegenheid om actie te voeren.